

UTROPIA

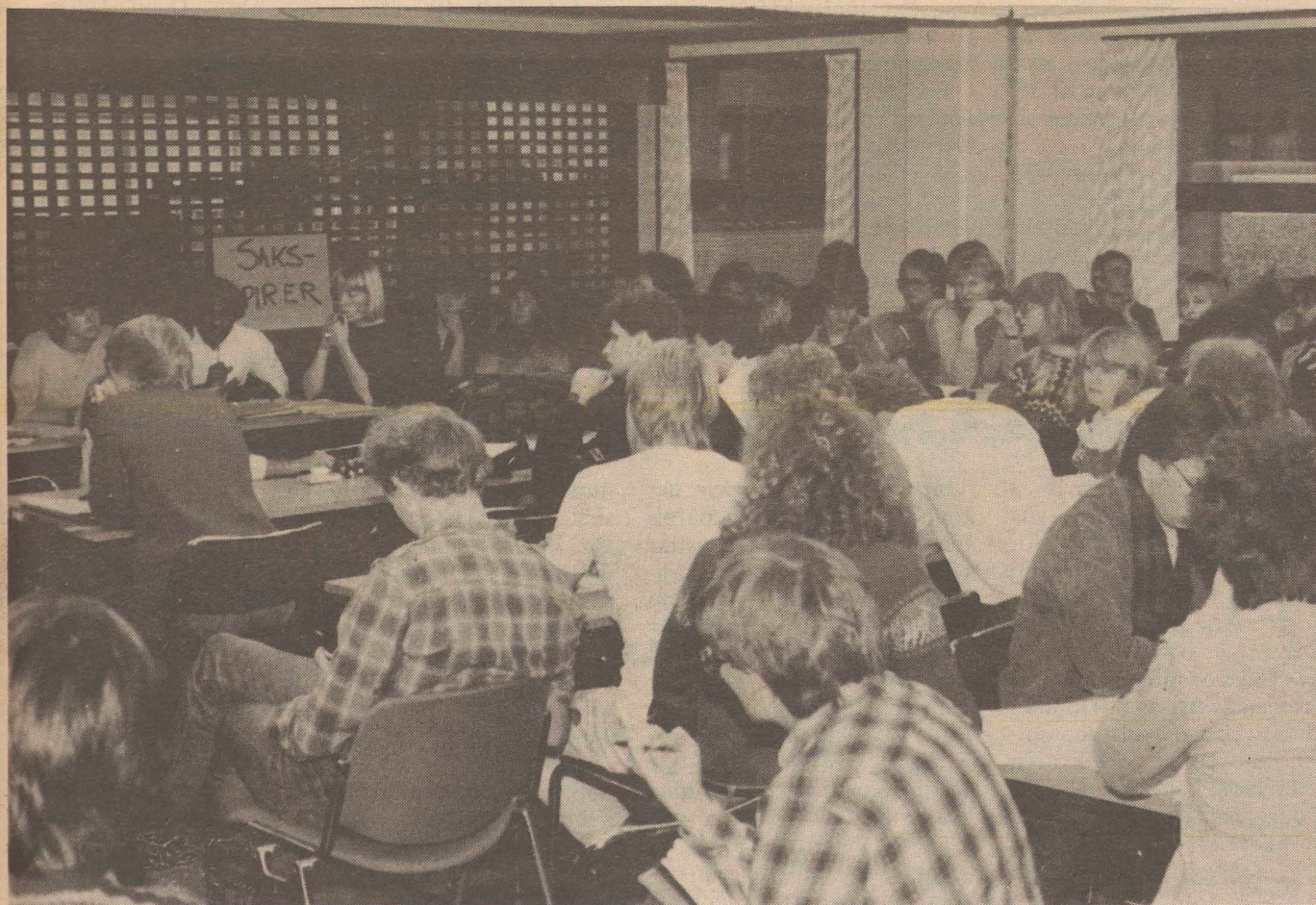
- Kjenner du
lysløypa? s. 6
- Cubanske spioner . s. 6
- Kjenner du Baha'i . s. 7

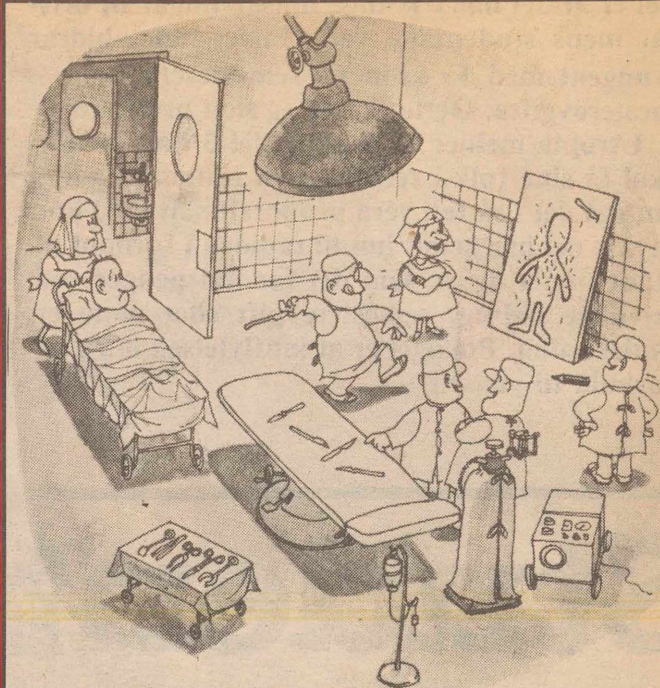
**Er denne mannen
udugelig? Yngvar
Løchen slår tilbake**

HAR DISSE STUDENTENE DET BRA?

VELFERDSUNDERSØKELSEN s. 4-5.

**ER DISSE STUDENTENE
REPRESENTATIVE? s. 3.**

**Blir artikkelen
fra
regionsykehuset
skrevet?
Følg med i
neste nr.**

LEIAR

Sosialøkonomi grunnfag

Utropia vil gjerne presisere er par punkt i forbindelse med lederen i forrige nummer av avisa.

1. Den kritikken Utropia retter mot sosialøkonomi grunnfag er ikke myntet på faget slik det nå fungerer, jfr. «Har vore eit døme». Vi tenkte på faget slik det har fungerte tidligere, f.eks. i 1983, og som vi påtalte i nr. 1 1984. Vi beklager hvis lederen har gitt rom for andre tolkninger.

2. Utropia har ikke ment å ramme alle lærerne på sosialøkonomi grunnfag med sin kritikk. Vi skrev «udugelege lærarar» og ikke «dei udugelege lærarane». Vi beklager hvis det har vært grunn til misforståelse.

Sosialøkonomiseksjonen har blitt orientert om de forhold og de personer kritikken gjelder. Vi ser ingen grunn til å gå ut med navnene offentlig.

Utropia beklager sterkt den reaksjonsmåten lærerne på sosialøkonomi har valgt i denne saken. Ved å gå til undervisningsstreik rammer de sine egne studenter som er uten ansvar i denne saken.

Studentradioen

På Hovedallmøtet forrige onsdag blei det vedtatt å opne redaksjonen i studentradioen for studentar ved høgskulane i Tromsø. Utropia meiner det var eit uklokt vedtak som blei fatta på Hovedallmøtet.

Vedtaket slik det blei presentert inneber at dei 3 høgskulane i byen kan få stor innflytelse over studentradioen utan å dekke særleg mykje av kostnadane ved drifta. Kravet som stilles til dei er at dei har frivillige innsamlingar til drifta, mens studentane ved Universitetet bidrar tvungent med 15 kroner i semesteret over semesteravgifta. Dette er rett og slett urettferdig.

Utropia meiner at dersom dei 3 høgskulane skal få sine folk i redaksjonen i Studentradioen, må det i så fall vera proporsjonalt med kor mykje dei har betalt inn til radioen i forhold til studenttalet deira. Om dei får inn pengar ved frivillige bidrag, semesteravgift eller anna er underordna. Poenget er at innflytelsen må stå i forhold til ytelsen.

TROMSØ-
STUDENTENES
ORGAN

9. årgang - Nr. 7 - Okt. 1984

I redaksjonen:
Bent Are Jensen
Kurt Haugli
Bjørn Brox (ansv.)
Ole Berthelsen (ansv.)
Harald Gjesvik

Adr.: Søndre Tollbugt. 7b, Tromsø
Tlf. 81 715
Studentavisa er organ for studentene ved Uni-
i Tromsø og kommer ut ca. en gang i månede
Redaksjonen er valgt på et uavhengig radikalt
grunnlag.
Annonsepris: kr. 3,00 pr. spaltemm.
Trykt i 1600 eks.

AKADEMISK KANNIBALISME

Av Yngvar Løken

Da jeg først leste lederen «Udugelege lærarar» i Utropia nr. 6 tok jeg den ikke så nøye. Etter hver har den likevel gjort meg urolig. Det skyldes ikke bare de urimelige og etter mitt skjønn udokumenterte påstandene, eller rettere beskyldningene mot lærerne («Udugelege lærarar og elendig undervisning er kvardag for mange studentar») som jeg skal overse, selv om det faller vanskelig nok. Det er like meget forslagene til forbedringer, og mest av alt svart-hvitt tenkningen som ligger til grunn for disse, som jeg ikke liker.

Redaktøren har sympati for «eit flott system» fra USA, der lærerne er ansatt på åremål. Dette systemet må vurderes i forhold til det faktum at det i USA finnes 1500 universiteter og collegier. Selvfølgelig betyr det at en som har satsset store deler av sitt liv på å skaffe seg kompetanse kan gå videre om han ikke får fast jobb akkurat der han selv vil. Nå er det imidlertid heller ikke slik at USA selv støtter dette systemet fullt ut, tendensen går nok like sterkt i retning av faste stillinger og ansettelser. Dessverre er det også slik at vi i vårt land, kanskje i særlig grad ved vårt universitet, har fått et utilsiktet åremålssystem med mange kortvarige vikariater og engasjementer. Dermed blir det dessverre en god del diskontinuitet, selv om folk anstrenger seg til det ytterste for å gjøre jobbene sine.

Åremålssystemet reiser en lang rekke spørsmål, f.eks. om varigheten av ansettelsen. Jeg tror at dette systemet, som kanskje kunne ha noen

gunstige virkninger, mer enn noe vil forringe mulighetene til akkurat den langsiktige kompetanseoppbygging som forskningen, og derfor også den gode undervisningen, er avhengig av.

Jeg hører til den gruppen universitetslærere som stiller meg svært spørrende til hva en skal legge i en «skikkelig evaluering av undervisninga». Vi som tilhører denne gruppen er imidlertid ikke imot at universitetet skal legge langt større vekt på den pedagogiske siden, og jeg er sikker på at vi i denne lærergruppen, som blant andre lærere, finner dem som dypt gleder seg over en engasjert og debatterende, gjerne kritisk holdning, fra studentenes side, selv om denne holdning vil avsløre at vi ofte kommer til kort og ennå har meget å lære. Når jeg fortsatt mener det er viktig å diskutere hva en skal legge i den evaluering universitetets styre jo har vedtatt å gjennomføre, er det fordi det er så vanskelig å finne de riktige kriteriene for evalueringen: hvem er den gode lærer? Den som på en konstant måte overleverer stoff, oppdelt i svelgbare porsjoner, eller er det den som rotete og nervøst formidler en undrende og prøvende holdning til tilværelsens problemer og skjulte sammenhenger? Etter mitt skjønn er denne holdningen svært nødvendig i en verden som står overfor så mange problemer uten å ha så mange begrep til å møte dem.

For mange av oss som er opptatt av å diskutere evalueringens berettigelse og former, er motivet faktisk det at vi vil beskytte noe som vi synes er svært fint og som vi er glade i, nemlig en skjønn og spørrende undring til til-

Yngvar Løken, ISV

værelsen som det ikke er lett å rubrisere i evalueringens kategorier. Man skal ikke forveksle dette motivet med det som er mindre bra, nemlig det å skjule vår udugelighet.

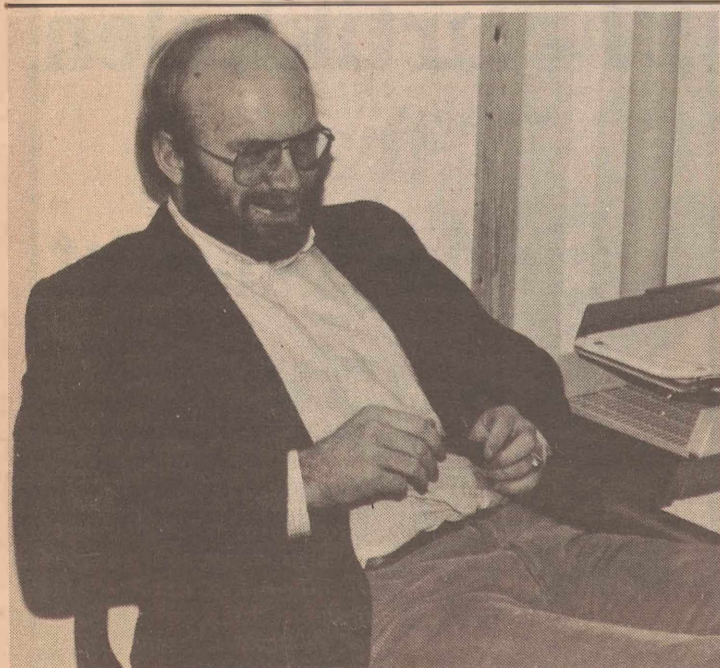
Enda tyngre blir det å følge med på ferden når lederen nærmest beklager at det ikke finnes noen myndighet over læreren med rett til å gripe inn, eller om jeg forstår lederen riktig, for eventuelt å ta beslutninger om hvem som skal få fortsette eller ikke. For hvem skulle administrere åremålssystemet? Er dette lederens intensjon har vi i virkeligheten fått et forslag til en akademisk kannibalisme, som særlig i nedgangstider, ville omdanne våre universiteter til landets mest utrygge arbeidsplasser. Etter mitt skjønn er lite tjent med å gjø-

re universitetslivet enda utrygt enn det er i dag.

Personlig synes jeg at av det fineste ved Universitetet i Tromsø er den mulighet vår beskjedne relasjon gir til kontakt med studentene på alle plan. Jeg overbevist om at studentene gjennom aktiv innsats så fag som i politisk arbeid, glød og nyanserikdom gjort dette til et bedre universitet enn det ellers ville vært. Denne lederen, som skrevet i beste lov og ord, er etter mitt skjønn for et avgjort tilbakeskritt. Slik jeg ser det bekjemper ikke udugelighet med trolldom og trussel. Universitetet våpen mot den må fremfremme være en skjerpet tro på at vi gjør og står for er nok kelig fint og verdifullt.

Studentavisas Utopier

Av Helge O. Larsen, ISV

Helge O. Larsen, ISV

Navnet som Studentavisa i Tromsø har tatt kunne tyde på en ikke uviklet sans for humor: La oss si friskt fra om våre krav, mål og visjoner; la så være at de kanskje vil være både vage og ufullkomne. Det er derfor interessant å lese om en av avisas ut(ropier i lederartikkelen i forrige nummer, som bærer overskriften «Udugelege lærarar». Her introduseres vi til visjonen om «...ei sterkere styring og ein betre kontroll med kva som foregår av undervisning rundt om på institutta.» Ikke minst er det grunn til å gratulere avisa med «timingene» av dette framtidsrettede utspillet. Et mer velegnet år kunne vanskelig vært valgt.

Jeg må imidlertid innrømme at jeg savnet en oppfølging av ideen, med framleggelse av konkrete tiltak som kunne bøte på den mise-

rable situasjonen. Men det kommer kanskje i de påfølgende nummer? Lederartikkelen fungerte sikkert fantasi-stimulerende for flere enn meg, og jeg ble sørgelig klar over at evalueringsskjema som vi i dag benytter, er håpløst gammeldags. Vi lever jo i TV- og video-alderen, for svingende! Studentavisa bør derfor snarest ta kontakt med Brukerutvalget for byggetrinn 4 (Velferdsbygget), og forsikre seg om at det blir planlagt et kontrollrom med tilstrekkelig antall skjermer. Vi må anta at kabler ut til undervisningsrommene ikke er noe problem — de ligger vel der allerede.

Nå er jo overvåking og kontroll sikkert gode, men tross alt noe passive virkemidler. Alle vi som har lest litt elementær management-litteratur, vet jo at det må sti-

mul til for at medarbeiderne skal yte sitt ytterste. Kanskje var det en idé at hver foreleser ble koplet til nettet, så å si, slik at det fra kontrollrommet kunne gis et lite elektrisk støt hver gang foreleseren så ut til å bli uinspirert, true med å «falle sammen», eller kanskje endog kom til å si noe galt.

For en som faglig har vært opptatt av tiltaksarbeid og lokal utvikling, er det naturlig å trekke fram den ikke ubetydelige sysselsettingseffekten som opprettelse av en slik kontrollavdeling ville ha. Universitetet kunne gi korte kurs for vordende kontrollører. Skynder vi oss, kunne vi kanskje komme de andre universitetene i forkjøpet, og levere kontrollører på løpende bånd, så å si.

Jeg håper at også Studentradioen kjenner sin besøkelsestid. Det er ingen grunn til å

la undervisningen bli et mellom lærer og kontroll. Nei, hver uke burde det beides en liste — lærerne på bånd», som kunne offentligliggjøres i Studentradioen hver lørdag kveld, med selige kutt fra alt det det som var blitt sagt i løp- uka. Jeg skal vedde på at ville bli lørdagskveldens disc-jockey'ene måtte skru'a mens listen ble opp. Og tenk hvilke muligheter som åpner seg om skulle bli student-TV!

Jeg liker nesten ikke det, men jeg må innrømme det under lesningen av artikkelen snek seg inn i tenkningen: Var nå dette helt istisk ment? Jeg er ennå helt overbevist. Men kan det vi i det minste håpe kan vi i en liten ubetydelig het?

H A A M

HAM eller ei?

«DETTE ER EN ONANI-DEBATT.»

Hovedallmøtet (HAM) for studenter ved Universitetet i Tromsø sa onsdag 17. oktober ja til seg sjøl. Med overveldende flertall (47 mot 10) vedtok HAM at den beste forma for representativt demokrati er at hver og en representerer seg sjøl. Forsøket på å ta livet av HAM falt i fisk denne gangen.

UTROPIA: Bent Arne Jensen

Talsmannen for HAM, Trond Trosterud, kunne betro de fremmeste at «dette er en onani-debatt». Spørsmålet er å si ja eller nei til seg sjøl. – Skal folk møte opp sjøl eller skal andre møte opp for oss?»

MODELLEN NORGE BLIR STYRT ETTER

Bjørn Brox sitt forslag om å innføre urnevalg til Studentrådet etter «kopi av den modellen Norge blir styrt etter», vant ikke fram – denne gangen. Heller ikke Jarle Weigård sitt forslag om at instituttallmøte skulle velge Studentrådet og at HAM bare skulle få rådgivende funksjon, vant fram.

INDIREKTE VS. DIREKTE DEMOKRATI

Argumentene mot HAM var at «det enkleste ville være å legge en lapp i ei urne. Og det skal være enkelt å delta i demokratiet» (Bjørn Brox). Et annet motargument var faren for kupp. Jarle Weigård sa at det

dårlige oppmøtet på HAM de siste åra har betydd svekka legitimitet for HAM til å fatte vedtak for hele studentmassen. Terje Østvik gikk imot dette synspunktet: «Den lave studentaktiviteten de siste åra skyldes ikke HAM. Den har andre årsaker». Bjørn Brox fortalte at Tromsø er det eneste universitetet i Norge som har HAM som øverste organ.

«Hvorfor skal ikke vi ha det likeins som de andre universitetene i landet? Myndighetene går inn for de andre styringsmodellene».

LILLEGULL HJELDE HANSEN

Brox fikk svar av Lillegull Hjelde Hansen: «På de andre universitetene i Norge kan ikke studentene velge organisasjonsform. Men det kan vi her

i Tromsø. Derfor har vi gjennomført ordninga med HAM». Hjelde Hansen var en av de ivrigste debattantene. Hun påpekte sterkt behovet for ett felles forum for studenter med ulik institutt-tilhørighet. Institutt-allmøte tar bare opp saker som angår det enkelte institutt. «HAM er ikke perfekt, men det er det beste vi har», slo hun fast.

AUF til angrep?

Flere av debattantene på HAM mente at det ikke er grunnlag for urnevalg blant studentene her på universitetet. Det kunne virke som AUFerne møtte som egen fraksjon. En av AUFerne, Hallvor Losnedal, følte seg tydeligvis provosert av et innlegg av Trond Trosterud. Sjelsikkert slo Hallvor Losnedal fast at bare Trosterud kunne stille ei liste på beina, skulle han klare det samme! Altså: Presenterer AUF seg som et alternativ ved et eventuelt listevalg???

Ja til hogskulestudentar i Studentradioen

Det blei ein engasjert debatt på Hovedallmøtet om sammansetninga av redaksjonen i Studentradioen. Med knapt fleirtal (35 mot 28) blei det vedtatt å la

studentar ved hogskulane i Tromsø (Lærarskulen, Sjukepleiarskulen og Sjømannskolen) få adgang til å sitja i redaksjonen.

UTROPIA: Bjørn Brox

Vedtaket gjekk ut på at dei 3 hogskulane kan få inntil ein plass kvar i redaksjonen under to veker.

At dei har ei frivillig innbetaling til radioen. At studentane ved Universitetet er i fleirtal i den 4-6 manns store redaksjonen.

Interimstyret i radioen, som framme forslaget, grunn-gav det med at me på universitetet av solidaritet med studentar ved hogskulane må la desse få vera med i redaksjonen dersom dei ynskjer det. Frå hogskulane er det des-

sutan no dyktige folk i redaksjonen, som redaksjonen treng.

Martin Arne Anderson, ISV, framme forslaget om å ha «rein» Universitetsredaksjon. Han grunn-gav dette med at berre studentane ved Universitetet bidrar med midlar til radioen over semesteravgifta, omlag 30 000,- i semesteret.

Hans Kristian Hornes, ISV, støtte Martin Arne: «Å la dei andre vara med i redaksjonen har ingen ting med solidaritet å gjera. Det er me og Universitetet som har betalt radioen, og då er det vår rett å styra haa».

I mot dette framholdt interimredaktøren, Eilin Kasperson, at Sjukepleiarskulen bud-

de samle inn ein del midlar til radioen, og at det var planar om det same på Lærarskulen. Det blei ikkje opplyst kor store summer som var samla inn. Debatten gjorde det klart at det ikkje blir stilt krav til størrelsen på bidrag frå hogskulane. Bidrag frå ein elev er prinsipielt nok til å kvalifisera til plass i redaksjonen i Student-

radioen, i fylgje vedtaket som blei fatta.

Til slutt eit spørsmål til SU, som ellers hadde ei god hand om møteleiinga: Kvifor blei det ikkje foresatt val til redaksjon i Studentradioen, slik reglementet HAM vedtok krav? Formelt sett er redaksjonen i Studentradioen enno ein interimredaksjon.

Har studentane dårleg råd?

Det blir mykje diskutert blant folk kor god råd studentane har i forhold til andre grupper i samfunnet. Standpunkta varierer frå «studentane har ikkje råd til å få ungar» til «det største problemet studentane har er mangelen på parkeringsplassar».

«Velferdsundersøkelsen» prøver å bidra til ei kartlegging av det faktiske pengeforbruket til studentar i ulike livssituasjon. Så får kvar enkelt trekka dei konklusjonane han vil ut i frå det.

I denne delen av «Velferdsundersøkelsen» har me funne det best å dela studentane inn i desse 7 gruppene:

- 1) Studentar utan ungar, einslege eller gift/sambuande med anna student.
- 2) Einslege studenter med ungar.
- 3) Studentar med ungar gift/sambuande med anna student.
- 4) Studentar utan ungar gift/sambuande med person i lønna arbeid.
- 5) Studentar med ungar gift/sambuande med person i lønna arbeid.
- 6) Studentar utan ungar gift/sambuande med person som er heimeverande.
- 7) Studentar med ungar gift/sambuande med person som er heimeverande.

Vår diskusjon dreier seg om kor god råd studentane har. Det er klart at same inntekta ikkje vil gje same levestandard for alle studentane.

Når folk brukar ordet «student» tenker dei ofte på ei spesiell gruppe av dei som studerer. Det folk gjerne oppfattar som «Den typiske studenten» er ein person i sin beste alder utan ansvar for andre enn seg sjølv. Denne gruppa omfattar i virkeligheita på langt nær alle som studerer.

Ein del studentar har ungar å ta vare på. Desse studentane treng større inntekter enn «dei typiske studentane» for å oppnå lik levestandard. Dersom studenten syter for ungen aleine er skilnaden størst. Nokre studentar har ektefelle/sambuar som arbeider i heimen og som altså er utan egne inntekter. Dersom eit slikt par har barn, har dei det ganske vanskeleg (dei vil rett nok ofte få bostøtte). Dersom dei ikkje har ungar, er det derimot tvilsomt om studenten har eit forsytaransvar. Nokre vil vel meina det, andre ikkje. Lånekassen gjev ekstra stønad til studentane gift (ikkje berre sambuande) med person som er heimeverande, sjølv om paret ikkje har ungar. På den andre sida har me dei studentane som mange vil seia sjølv blir underholdt. Det er ei gruppe studentar som har sambuar/ektefelle i lønna arbeid. Desse familieane (med eller utan ungar) har betre økonomi enn dei andre gruppene me har nemnt.

Dei 7 gruppene me delte studentane inn i får med seg studentar med dei økonomiske tilpasningane me no har nemnt. Me har ikkje skilt mellom ektefellar og sambuande, av di me går ut frå studentar i desse gruppene

har samme type økonomisk fellesskap med partnaren. «Dei typiske studentane» finn me i gruppe 1.

Desse studentane har ikkje økonomisk ansvar for andre enn seg sjølv, og får heller ikkje støtte frå evt. partnar. Kva studentar kjem ikkje med i dei 7 gruppene? Dei som fell utanom er studentar gift/sambuande med personar med uklare inntektsforhold. Me tenker då på soldatar, sivilarbeidarar, kunstnarar og personar på trygd.

Me kan seia ganske sikkert at svært få studentar fell utanom dei 7 kategoriane me har laga. Tabell 1 syner at berre 2,5% av dei studentane som svarer på spørreskjemaet har latt vera å gje opp familieforholda sine. Dette er svært lite frafall. Me kan difor slå fast at det ikkje er meir enn eit titals studentar ved Universitetet som fell utanom dei 7 gruppene våre. Tabell 1 syner at av dei 851 som gjev opp familieforholda sine, er det berre 5 personar som ikkje passar inn i gruppene. Av omsyn til personvernet kan me ikkje seia noko om kva type sambuar/ektefelle desse studentane har.

Tabell 1: Familieforhold blant studentane våren 1984. Fordeling i ulike kategoriar.

	Antall	Prosent
Studentar utan ungar, einslege eller sambuande med student	580	69
Einslege studentar med ungar	22	3
Studentar med ungar gift/sambuande med student	33	4
Studentar utan ungar gift/sambuande m.person i lønna arbeid	114	13
Studentar med ungar gift/sambuande m.person i lønna arbeid	80	9
Sambuande utan ungar gift/sambuande med heimeverande	5	1
Studentar med ungar gift/sambuande med heimeverande	12	1
	846	100
Andre typer ikkje gjeve opp	5	
	22	
	873	

Det er interessant i seg sjølv å sjå kor store dei ulike studentgruppene er i forhold til kvarandre. Me kan seia ganske sikkert at:

— to av tre som studerer er «typiske studentar».

— 20—25% av studentane er gift/samboende med personar i lønna arbeid.

— dei andre gruppene utgjer tilsamen ikkje meir enn 10%

av studentmassen.

Talla i tabell 1 er ganske pålitelige for dei store gruppene (over 30). For dei minste er det stor usikkerhet på prosenttalla. Det er tross alt over 600 studentar som ikkje har svart på spørreskjemaet. Samstundes er det 22 studentar som har svart på spørreskjemaet, men ikkje gjeve opplysningar om familiefor-

holda sine. Det er tilsammen 690 studentar me manglar opplysningar om. De er ingen grunn til å tru at desse studentane er overrepresenterte i nokre av gruppene. Allikevel er dei såpass mange at me ikkje kan seia så mykje om kor store dei minste gruppene er i forhold til kvarandre (gruppene under 30 personar).

Velferdsundersøkelsen 1984

Dette er tredje og siste artikkel i Utropia om Velferdsundersøkelsen. Dei resultatane som me syner skriv seg frå eit spørreskjema sendt til alle dei 1536 studentane ved Universitetet som bur i byen. Svarandelen var 60%. I dette nummeret presenterer Bjørn Brox, som utførte undersøkelsen, resultat angående studentøkonomien.

— Inntektene 1983

Me har undersøkt studentane sine brutto inntekter fra lønna arbeid kalenderåret 1983. Me stilte studentane dette spørsmålet: — **Har du stor brutto inntekt (det vil si inntekt før skatter og fradrag) hadde i 1983? Sum kr. . . .** Me har gått ut frå at studentane ville føra på summen dei skreiv på likningsattesten i januar i år.

I tabell 2 har me fordelt studentane etter familieforhold og brutto inntekt 1983. Talla i tabellen er ganske sikre for desse 3 gruppene: «Typiske studentar» og studentar med eller utan ungar gift/sambuande med personar i lønna arbeid. Dei studentane me mangler opplysningar om er for få og for jamnt fordelte til at dei kan forandra prosenttalla vesentleg for desse gruppene.

Me ser av tabell 2 at dei 873 studentane som svarer på spørreskjemaet er det maksimalt 873-268=605 studentar som også studerte i 1983. Det er ingen grunn til å tru at denne typen studentar har lågare tendens til å svara enn dei «nye» studentane. Ein skulle heller tru omvendt, av di dei vel har større tilknytning til studentrollen. Me kan difor rekna med at omlag 60% av studentane som også studerte i fjor har svart på spørreskjemaet. Me kan og rekna med at dei 598 studentane som seier dei studerte i 1983 gjev eit godt bilete av det totale antallet studentar i denne gruppa.

Me ser av tabell 2 at berre 534 av dei 598 studentane som også studerte i fjor har gjeve opplysningar om inntekter og familieforhold. Det er ikkje grunn til å tru at dei 64 som mangler ville fordelt seg ulikt frå dei andre.

Me kan slå fast dette med stor sikkerhet:

— Flesteparten av «dei typiske studentane» tjente meir enn 15 000 kr. brutto i 1983.

— To av tre studentar utan ungar gift/sambuande med person i lønna arbeid tjente meir enn 15 000 kr. brutto i 1983.

— Nesten halvparten av studentane med ungar gift/sambuar med person i lønna arbeid tjente meir enn 30 000 kr. brutto i 1983.

Me har for få opplysningar om studentane i dei andre gruppene til at me kan seia noko særleg om kor store inntekter studentar i desse gruppene har. Utvalget er for lite til at me kan fordela desse

studentane prosentvis på dei ulike inntektsklassar. Det kan seia ut i frå tabell 2 at desse gruppene, er at dei samansett av studentar svært ulike økonomi. Dei gruppene er ikkje meir homogene enn dei andre gruppene.

Tabell 2: Inntektsfordeling hjå studentane 1983. Oppdeling etter ulike familieforhold.

Familietype	Inntektsgruppe					sum	gj.sn. inntekt
	inntil 15000	15-30000	30-50000	50-80000	over 80000		
Typisk student	155	123	48	21	13	360	24000
%	43	34	13	6	4	100%	
Einsleg m.barn	3	6	4	0	0	13	39000
%	-	-	-	-	-	-	-
M.stud. m.barn	12	5	6	3	0	26	26000
%	-	-	-	-	-	-	-
M.lønna u.barn	25	22	16	6	7	76	34000
%	33	29	21	8	9	100%	
M.lønna m.barn	14	12	11	6	5	48	37000
%	30	25	23	12	10	100%	
M.heim. u.barn	-	-	-	-	-	1	
%	-	-	-	-	-	1	
M.heim. m.barn	7	-	3	0	0	10	24000
%	-	-	-	-	-	-	-
						534	
Ikkje kjente familieforhold						19	
Ikkje kjente inntekter						45	
Ikkje kjent om registrert 1983						7	
Ikkje registrert 1983						268	
						873	

■ 2 grupper slått saman av di ei av dei var for lite utvalgt til at tall kan bli gjevne.

Studentar utan familieforpliktel-sar bruker i snitt 50.000,- i året, ikkje minst i KANTINENE?

-Pengeforbruket til «den typiske studenten»

Dette er ei avgrensing av det meir omfattande spørsmålet: «Kor stort er studentane sitt pengeforbruk?»

Me har definert den «typiske studenten» som ein student utan ungar, einsleg eller gift/sambuande med annan student. Me går i denne berekninga ut i frå at inntektene til desse studentane kjem frå to kjelder: Lånekassa og lønna arbeid. Me ser bort frå eventuelle trygder, sosialhjelp og anna. Me ser ikkje nokon grunnar for at denne forutsetninga er urealistisk.

Spørreundersøkelsen vår gjev oss gode opplysningar om forbruket til ein del av «dei typiske studentane», nemleg dei som på same tid 1) tek maksimalt studielån og 2) ikkje sparer pengar og 3) var studentar også i 1983. For

sparer. Me har valt ein omtrentleg sats for forskottskatten (konferert med likningskontoret). Me ser av tabell 4 at forbruket held seg konstant på kr. 59 000 for alle inntekter mellom kr. 35 000 og kr. 110 000.

Studentane kan søke om nokre tusen ekstra til heimreis og lærebøker. Dette ser me her bort frå.

Med dei føresetnadene me har gjort, går pengeforbruket til dei «typiske studentane» fram av tabell 5.

Me kan trekka desse konklusjonane ut i frå tabell 5:

— Flesteparten av dei «typiske studentane» har eit årleg pengeforbruk på over kr. 48 000.-

— Ein av ti studentar har eit forbruk tilsvarende fullt studielån eller mindre.

Tabell 3: Forbruk for «typiske studentar» som ikkje sparer og tar fullt studielån. Fordeling på ulike bruttoinntekter.

brutto inntekt	% skatt	netto inntekt	maks. lån	årsforbruk
0	0	0	33000	33000
15000	0	15000	33000	48000
30000	25	22500	33000	55500
50000	30	35000	24000	59000
80000	35	52000	6000	58000
110000	45	60000	0	60000

Tabell 5: Overslag over pengeforbruket til «typiske studentar». Året 1983.

forbruk i kr.	antal stud.	%stud.
0-33000*	16	10
33001-48000	68	39
48001-55500	69	39
55501-60000	21	12
60000-	0	0
	174	100
Ikke svart	8	
	182	

* «typiske studentar» m.null inntekt uansett spare- og låne-åtfærd.

desse studentane kan me seie at forbruket deira av pengar i 1983 var:

Forbruk = Brutto inntekt 1983 — forskuddsskatt + 33 000 — 60% av all brutto inntekt over 30 000 kr.

Maksimalt lån i Lånekassen 1983 for dene gruppa studentar var 33 000 kr. i 1983. Lånekassen trekker 60% av forventta brutto inntekt for låneåret som er større enn om-lag 30 000 kr. (opplyst fra Lånekassen).

Tabell 3 viser kor stort forbruk ulike bruttoinntekter vil gje for «typiske studentar», med fullt studielån som ikkje

-Lønnsarbeid i semesteret

Me ba studentane opplysa om dei hadde hatt lønna arbeid i løpet av vårsemesteret 1984. I tilfelle dei hadde hatt lønna arbeid, ba me dei om å kryssa av for kor mange timar dei hadde jobba i snitt pr. veke i perioden 15. januar til 17. mai utanom påskeveka.

Me deler studentane inn i grupper og prøver å svara på spørsmålet for kvar gruppe. Det er uinteressant å sjå på alle studentane under eitt. Me bruker dei same 7 gruppene som for dei andre spørsmåla om studentøkonomien. Svarfordelinga for dei ulike studentgruppene finn med i tabell 7.

Ut i frå tala i tabell 7 og etter korleis me vurderer usikkerheta til desse tala, kan me i alle fall trekka desse konklusjonane om dei som studerer ved Universitetet i Tromsø og bur i byen i semesteret:

— Alle studentgruppene er sett saman av folk med svært ulik økonomisk situasjon. Me finn studentar med mykje lønna arbeid i semesteret i alle gruppene.

— 3 av gruppene er for små til at me kan trekka konklusjonar om omfanget av lønna arbeid i semesteret. Det gjeld desse gruppene: Einslege med ungar, studentar med heimeverande partnar utan ungar og studentar med heimeverande partnar med ungar.

— Halvparten av studentane i gruppa einslege studentar utan ungar/studentpar utan ungar («dei typiske studentane») har lønna arbeid i semesteret. 1 av 5 arbeidar over 10 timar kvar veke.

— Halvparten av studentane med ungar gift/sambu- ar med student har lønna arbeid i semesteret. 1 av 5 av desse studentane arbeider meir enn 10 timar lønna kvar veke i semesteret.

— Totalt er det mellom 5 og 10 prosent av studentane som har full jobb samtidig som dei studentar (30 timar lønna arbeid i veka eller meir) (distansestudentar ikkje rekna med).

— Halvparten av alle dei som studerer ved Universi-

tetet i Tromsø og bur i byen i semesteret har lønna arbeid i semesteret.

— Blant studentane med ungar gift/sambu- ar med person i lønna arbeid er det 3 av 4 studentar med lønna arbeid i semesteret.

Tabell 7: Lønna arbeid i semesteret for studentar våren 1984. Timar i snitt pr. veke. Fordeling etter familieforhold. Antal og prosent.

familietype	ikkje arbeid	1-10 timar	11-30 timar	ov.30 timar	sum
«typisk student»	303	146	79	41	569
%	53	26	14	7	100
Einsleg m.barn	8	5	5	3	21
%	-	-	-	-	-
M.student m.barn	17	9	6		32
%	53	28	19		100
M.lønna p. u.barn	54	17	29	13	113
%	48	15	26	11	100
M.lønna p. m.barn	28	15	23	12	78
%	36	19	30	15	100
M.heimev. u.barn	5		0	0	5
%	-	-	-	-	-
M.heimev. m.barn	7		5		12
%	-	-	-	-	-
					890
					22
					5
					16
					873

- for få personar til at det er haldbart å rekna prosent-
* grupper mindre enn 3 personar slått saman av personvernomsyn

Folkespporten lysløypegøing

Et velkjent vannhull i studentenes løype.

I Tromsø er det mange måter å gå lysløypa på. Den finnes også i mange forskjellige lengder og utførelser. Det finnes til og med enkelte som det tar flere dager å komme igjennom. Vi i Utopia har prøvd enkelte av disse mens andre kjenner vi bare ved omtale. Her kommer Utopias lysløypeguide.

UTROPIA: Kurt Haugli

LYSLØYPA I GRÅLYSNINGA

Denne utgaven er for de mer garvede, for de som har gjort lysløypegøing til sitt livsverk. Den starter tidlig om morgenen i den søndre enden av Storgata. Der møtes gutta til dyst utenfor Macks salg-kontor. Innkjøp av et par Bayer eller bikk. Videre så går veien til Kjærkaia hvor ølet nytes i lange slurker mens en beundrer måsen i flukt og ellers tar i mot varmen fra Balsfjordvinden. Nå når så den første oppvarminga er unnagjort er resten av ruta fort unnagjort. Den er Rorbua, Austadhornet — når man er kommet så langt er man som regel blakk, hvis ikke så — polet Domus, brygga og til slutt ender man opp helt utkjørt hos politiet eller legevakta. Denne løypa kan være en kraftanstrengelse.

STUDENTLØYPA

Denne har mange varianter alt etter treningsbakgrunn, dagsform og lignende. Som regel tar oppvarminga til på Øllhallen sånn i tretida på fredags ettermiddag. Oppvarminga består som regel av øl i mengder. Det gjelder å få temperaturen opp så fort som mulig. Etter øllhallen gjør man noen kraftige forseringer opp gjennom Storgata. Denne foregår på så mange måter men den ender som regel opp hos matstasjonen hos Erling på Palletten. Etter matstasjonen er det at eliten skiller seg ut. Det første frafallet begynner å merkes. Brutt løp på

dette tidspunkt sees på av mange som et nederlag.

Nå er det tid for Nachspiel gjerne vilt og hemningsløst på et av samskipnadens hybelhus. Så kommer mellom etappen på Huset med rap og skrik og skral. Innspurten foregår gjerne i nattens mulm og mørke på en av byens nattklubber. Målseilet bryter du først når en av hyblene på Prestvann er rasert sånn i åtte tida om morgenen. Denne kan også legges opp som et etappeløp hvor fortsettelsen går dagen etter med en tre-fire återstellare på Prelaten hvoretter samme løpe trekkes opp igjen på nytt. Dette anbefales bare for de som ikke har riktig god erfaring. Årelang trening er en forutsetning — det vil si ca. 10 semester.

BUSINESS-CLASS LØYPA

Utgave nummer tre av løypa er for den som kan sende reiseregning og skrive fra på skatten. Som regel foregår oppvarmingen på Compagniet eller Peppermøllen. Kurant treningsantrekk er blå dress og slips og frakk.

Fortsettelsen har gjerne innslag av utallige barbesøk som etterfølges av forespørsel om uspesifisert regning. Man holder som regel en viss stil i denne løypa som passer utmerket for folk med finslepen teknikk. Mellomspill foregår gjerne på Chrly (husk å behold jakka på). Som vanlig foregår innspurten på nattklubb, men for all del ikke

på Jonas. Avsluttes som regel i ei eller anna seng i Kroken.

SJEKKE-LØYPA

Denne varianten har den egenskapen at den begynner single men den avsluttes gjerne double. For å komme i mål på en anstendig måte skal det suppleres med en deltaker i løpet av kvelden. Denne skal helst være av det motsatte kjønn. Denne formen for sport er et resultat av gutt-møter-jente-jentemøter-gutt-søt-musikk-oppstår syndromet og er en higen etter den evendelige tosomheten. Løypa er som regel kort, bare vorspiel og enten Boccacio, Hawk, Jonas eller Roger's hvor den viktigste delen av løpet kjøres. Disse plassene er uten tvil de mest utpregede kjøttmarkedene i byen og passer meget til løypas formål. Hvor den ender? Joda, det kan jeg fortelle deg som regel i 18 års barnebidrag.

LYSLØYPA

Denne er ei vi bare har hørt om ved omtale. Den er absolutt helt lengste når det gjelder meter. Starten går enten på nordspissen av øya eller ved Åsgård. Den brukes flittigst i vinterhalvåret og dens viktigste kjennetegn er den uhorvelig store gjengen med selvpinere som beolker den. Anbefales på det varmeste bare for utrente.

Det finnes selvsagt varianter av disse løypene og det finnes helt sikkert utgaver som vi ikke har nevnt. Vårt beste råd til den med dårlig treningsgrunnlag hold deg unna, eller start forsiktig med en Brigg på Den lille grønne.

UMYNDIGGJORTE STUDENTER

Studenter under 20 år har fått seg mang en overraskelse denne høsten i år som i fjor. Gleden over å endelig ha fått konvolutten fra lånekasse, har ganske ofte brått snudd seg til bunnløs fortvilelse og gråtkvalte hikst. Her skulle man endelig slippe å ligge foreldrene til noen byrde lenger, nå var friheten her til å bly stemme over seg sjøl og sin egen økonomi. Her kommer en «morsom» historie fra virkeligheten. Den er langt fra den eneste.

UTROPIA: Kurt Haugli

Men først må vi si noe om hvordan lånekassen fungerer for de som ennå ikke — ifølge lånekassen — har nådd voksenalder. Når en søker er under 20 år blir lånet behovsprøvd. Det vil si at størrelsen på lånet blir utregna på bakgrunn av foreldras inntekt. Tilskuddet blir regna ut fra inntekta til foreldra i 1982, og inntekta er bruttoinntekt minus særfradrag. Det blir regnet som en selvfølge at foreldra skal bidra med tilskudd i forhold til deres egen inntekt. Foreldre som tjener ca. 100 000 skal derfor sende en postanvisning til sin håpefulle i Tromsø på ca. 600 kroner måneden samtidig som en får nedskjørt lånet med samme beløp hver måned.

FØLGENE

Dette betyr da at foreldre med særlig store særfradrag har barn som får de største lån. Statistikk viser jo ganske klart hvilken del av befolkningen som har de største fradragene. Det betyr også at studentene som bor langt hjemmefra til stadighet må ha adgang til foreldrenes pengepung som alltid ikke er like lett når avstanden kan bli opptil 150 mil. Studenter som er myndig og som har stemmerett er umyndiggjort av lånekassen.

HISTORIE FRA VIRKELIGHETEN

Dette er som sagt historien om en av de som ble rammet av lånekassen denne høsten. Det er nå fler og fler som begynner studiet tidligere på grunn av det anstrengte arbeidsmarkedet.

Da gjeldsbrevet til vår håpefulle ble åpnet etter langsamme ventetid viste det seg at han hadde fått fullt borteboerstipend men lånet var skåret ned til ca. 3 500 kroner. Det betyr at han skulle leve av 5 000 pluss tilskudd fra foreldrene pr. semester.

Grunnen var angivelig farens høye inntekt. I hans familie var det bare faren som var i lønnet arbeid. På denne lønna skulle tre personer forsørgeres. Han hadde i det gjeldende inntektsår 140 000, nesten ingenting i særfradrag og en skatteprosent på omkring 45. Ifølge lånekassen skal han dermed komme med et tilskudd til sønnens utdannelse på ca. 1 600 kroner måneden. Det vil si 16 000 kroner i året. Den håpefulle skal altså leve på 26 000 i året.

FAMILIEØKONOMI

På grunn av den forholdsvis høye skatteprosenten har altså hele familien rundt 75 000 kroner å leve på et helt år.

Sønnen skal ha 16 000, dermed står to voksne mennesker igjen med rundt 60 000 kroner. Det er ikke mye med 30 000 pr person for to voksne mennesker å leve på. Studenten er altså helt avhengig av at foreldrene er villige til å senke levestandarden for at han skal kunne ta ønsket utdanning. Et dette i tråd med de utdanningsidealer det norske skoleverket legger opp til? Lik rett til utdanning var en debatt som ble avsluttet for en god del år tilbake.

Men tilbake til vår nybakte akademiker. Når han når den magiske grense 20 år så oppnår han plutselig alle rettigheter. Hans årsinntekt blir nå forhøyet til rundt 35—40 000, mens foreldrene kan gjenoppta sine gamle levestandard. Dette betyr at han fram til han blir 20 så skal han leve på et eksistensminimum for plutselig å stige til et nivå som ligger høyere enn foreldrenes.

MENING

Man kan lure på hvilken mening denne forordningen skal ha. Det er vel ikke meningen at det å ta en utdanning skal være en belastning for hele familien. Jeg tror lånekassen må forandre på denne regelen som ikke fungerer slik den skal — hvordan den skal virke er en gåte for meg. Voksne mennesker må kreve å bli behandlet på en voksen måte, også av Lånekassen.

SPIONROMAN

UTROPIA: Bent Are Jensen

Travle studenter leser ikke bare faglitteratur, eller...? Her er i alle fall et boktips til dem som liker spenningsromaner i ledige stunder.

Romanen heter «Kodemelding til Havanna» og er oversatt fra spansk av vår litterære supermann, Kjartan Fløgstad. Ikke ofte er det at en kommer over spenningslitteratur oversatt fra spansk til norsk. Det er den anglo-amerikanske trenden som dominerer markedet. «Kodemelding til Havanna» er skrevet av en kubaner. Den ser spionansjen fra et kubansk synspunkt. Helten er kubansk spion i dagens USA. Og enda verre: Helten har moral, drømmer, illusjoner — riktignok av kommunistisk karakter. Men det er nettopp det som gjør boka ekstra spennende og uvanlig.

Intrigen er grei nok den. Spionromaner skal være spennende. I tillegg bruker forfatteren spesielle litterære virkemidler for å understreke

poengene sine: Han har f.eks. klussa med kronologien på en måte som ikke er helt typisk for genren. Og leser en romanen nære, vil en kanskje oppdage at den har dobbelt botn. Det er ikke ofte en kommer over spionromaner som har et sterkt snev av poesi i seg. Men her har du altså sjansen... Anbefales.

«Kodemelding til Havanna»
Oversatt av Kjartan Fløgstad
Det Norske Samlaget 1984.
ISBN 82-521-2459-3

Er du kunde i Kreditkassen, beholder du dine lånerettigheter selv om du flytter til et nytt sted.

Det skulle bare mangle, sier du kanskje. Og du har helt rett. Men livet er ikke alltid så enkelt som det burde være. Det kan mange nordmenn bekrefte som har flyttet og fått avslag på lån — til tross for at de var kunder i samme bank på sitt gamle hjemsted. Selv ikke vi i Kreditkassen kan erklære oss helt uskyldige i en slik tilfelle. Og tenk da hvor svakt du står om du flytter til en helt ny bankforbindelse. Nå kan imidlertid alle Kreditkassen-kunder ta denne saken med ro. Om du skulle flytte, garanterer vi nå

at du får de samme lånerettigheter i Kreditkassen på ditt nye hjemsted som du har opparbeidet på ditt gamle. Det betyr i praksis at du ikke bare er kunde i en bank — du er kunde i en bank som finnes på over 150 steder over hele Norge. Vi har satt oss som mål å være en enklere og bedre bank for kundene. Derfor forsøker vi stadig å forenkle og forbedre våre tjenester. Vår lånegaranti på tvers av by- og fylkesgrenser er bare ett eksempel på det.

Velkommen innom til en prat om hva vi kan gjøre for deg.

KREDITKASSEN
FISKERNES BANK

Hva er Baha'i

Bahá'i er en ung religion som etter hvert begynner å få et lite fotfeste i Norge. Vahid Ala'i studerer ved Universitetet i Tromsø. Han er iraner men har bodd i Norge i åtte år. Han har skrevet dette innlegget om baha'i.

Av Vahid Ala'i

INTRODUKSJON

Bahá'i-troen er en uavhengig verdensreligion med tilhengerne i praktisk talt alle land. I baha'i-samfunnet finner man et tverrsnitt av menneskeheten: det innbefatter omtrent alle nasjonaliteter, klasser, håndverk, yrker, rike og fattige, lærde og analfabeter. Det består av mennesker som bor på mer enn 100 000 steder i 340 land og territorier — 152 av disse uavhengige stater — og forener menn og kvinner av forskjellig religiøs og etnisk herkomst. Mer enn 1 600 folkegrupper og stammer er representert.

SKRIFTER

Skriftene som gir rettleiding for liv og virke i baha'i-samfunnet består av mer enn ett hundre verker av Bahá'u'lláh, bahá'i-troens profet og grunnlegger, og forklaringer ved hans sønn, Ábdu'l-Bahá, ved Bahá'u'lláhs oldebarn, Shoghi Effendi. Bahá'i-litteraturen kan i dag leses på omtrent 800 språk og dialekter.

LÆRESETNINGER

De sentrale læresetningene i baha'i-troen er Guds enhet, religionenes enhet og menneskehetens enhet. De grunnleggende prinsipper forkynt av Bahá'u'lláh er:

— at religiøs sannhet ikke er absolutt, men relativ;

— at guddommelig åpenbaring er en uopphørlig og fremadskridende prosess,

— at alle store religioner er guddommelige i sin opprinnelse,

— at de ulike religionene representerer suksessive stadier i menneskehetens og samfunnets åndelige utvikling.

Bahá'i-troen lærer at formålet med religion er å fremme samhold og enhet, og at religion er det fremste virkemiddel for å oppnå fred og ordnet fremgang i samfunnet. Bahá'i-skriftene gir en skisse av de institusjoner som er nødvendige for å opprette fred og verdensorden, som f.eks. et verdens-samvelde med sine lovgivende og utøvende organer, et internasjonalt hjelpespråk, en verdensøkonomi, et verdensomspennende samferdselssystem og en universell standard for mynt, mål og vekt.

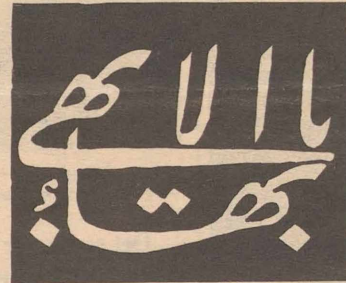
SÆRTREKK VED BAHÁ'I-SAMFUNNET

Bahá'iene har i over ett hundre år arbeidet for å fremme menneskehetens enhet, verdensfred og verdensorden. Bahá'i-samfunnet har hele tiden fremhevet viktigheten av å oppfylle visse grunnleggende forutsetninger for at disse mål skal nås, og samtidig understreket at den fundamentale hensikt med livet består i at mennesket lærer å kjenne og elske Gud og i å videreføre en alltid fremadskridende sivilisasjon. Noen av de grunnleggende forutsetninger for menneskehetens enhet er:

— At det enkelte menneske utvikler en god karakter og åndelige egenskaper som ærlighet, pålitelighet, barmhjertighet og rettferdighet. Dette oppnås gjennom bønn, meditasjon og arbeid gjort i en ånd av tjeneste for hele menneskeheten.

— At fordommer fjernes, hva enten det gjelder rase, tro, klasse, nasjonalitet eller kjønn. Bahá'i-samfunnet har samlet betydelig erfaring i å avskaffe alle former for diskriminering, som følge av prinsippet om menneskehetens organiske enhet.

— At all form for overtro fjernes, siden den hindrer menneskets fremgang, og at det skapes balanse mellom de materielle og åndelige sidene av livet. Dette forutsetter en forståelse av prinsippene om at hvert individ har rett til uhindret å søke etter sannheten, og at vitenskap og religion representerer to aspekter av sannhet og derfor bør være i harmoni.

Bahá'u'lláh - grunnleggeren av Baha'i-troen.

— At det enkelte individ får utvikle sine spesielle evner og talenter gjennom å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter for å utøve et håndverk eller yrke som ikke bare er for personlig tilfredsstillelse, men også gagnar samfunnet som helhet.

— At begge kjønn fullt ut kan delta i alle deler av samfunnslivet, både når det gjelder å ta del i valg, å administrere og å treffe avgjørelser. Dette er i samsvar med Bahá'i-prinsippet om like muligheter, rettferdigheter og privilegier for menn og kvinner.

— At skolegang blir obligatorisk for alle. Bahá'i-samfunnet har nå begynt å opprette grunnskoler og videregående skoler, åpne for mennesker av ulik bakgrunn på steder hvor det ikke er tilgjengelige utdannelsemuligheter, og driver dessuten voksenopplæringsprogrammer i grunnleggende lese- og skriveferdigheter og i samfunnsutvikling. For tiden finnes det 263 bahá'i-skoler og -institutter.

UPOLITISK KARAKTER

Bahá'i-troen er upolitisk. Den står ikke i avhengighetsforhold til noen regjering når det gjelder administrasjon og retningslinjer for sine aktiviteter. Bahá'i-samfunnets pla-

Artikkelforfatter, student ved Universitetet i Tromsø: Vahid Ala'i.

ner og prosjekter støttes utelukkende av frivillige gaver fra medlemmene. Ingen bahá'ier er tillatt å delta i partipolitikk, eller å motta noen som helst politisk post. Bahá'iene er, både individuelt og kollektivt, pålagt å adlyde sine respektive staters lover og å respektere autoriteten til den konstituerte regjering i det land de bor i.

ADMINISTRASJON

Bahá'i-samfunnet har ikke noen form for geistlighet eller presteskap, og forbyr askese, klosterliv og tigging. Det bygger på en struktur med lokale, nasjonale og internasjonale råd. Denne strukturen ble skapt av Bahá'u'lláh, utarbeidet av Ábdu'l-Bahá og iverksatt av Shoghi Effendi. For tiden (1984) er det over 27 000 Lokale Ándelige Råd i verden.

Nasjonale Råd blir valgt årlig av på forhånd valgte delegater som kommer sammen til et årsmøte. Det finnes i dag 142 Nasjonale Ándelige Råd. Hvert femte år samles medlemmene av disse rådene for å velge Det Universelle Rettferdighetenes Hus, den øverste institusjon i bahá'i-troen. Alle valg finner sted ved hemmelig skriftlige stemmegivning, uten forutgående nominasjon eller valgkamp.

Bahá'i-samfunnet har også institusjoner der medlemmene er utpekt, ikke valgt. Blant dem er Guds Saks Hender og de Kontinentale Rådgivningsnevndenes som i sitt arbeid blir assistert av Hjelperådsmedlemmer. Deres oppgaver er av pedagogisk art og dreier seg om utbredelse av bahá'i-troen og beskyttelse av samfunnet.

FORHOLDET TIL DE FORENTE NASJONER

Det Internasjonale Bahá'i-samfunnet har rådgivende status i De Forente Nasjoners økonomiske og sosiale råd (ECOSOC) og De Forente Nasjoners barnefond (UNICEF). Det er også tilknyttet De Forente Nasjoners miljøprogram (UNEP) og De Forente Nasjoners informasjonsavdeling. Det Internasjonale Bahá'i-samfunnet har representanter ved De Forente Nasjoner i New York, Genève, Wien og Nairobi, såvel som en spesiell representant for det amerikanske kontinent. Forbindelsen mellom

I sitt testamente utpekte han sin eldste sønn, Ábdu'l-Bahá (1844-1921), til å etterfølge seg som leder av bahá'i-samfunnet og ga ham autoritet til å tolke bahá'i-skriftene. Ábdu'l-Bahá utpekte i sin tur sitt eldste barnebarn, Shoghi Effendi (1896-1957), til sin etterfølger, beskytter av troen og autorisert fortolker av bahá'i-læren. I dag blir bahá'i-samfunnet administrert av Universelt Rettferdighetenes Hus, det øverste valgte råd i Bahá'i-troen.

BAHÁ'I-TROENS VERDENSSENTER

Bahá'i-samfunnets verdenssenter ligger i Israel. Etter at Bahá'u'lláh kom til Ákká, som den gang var en del av det ottomanske rike, er bahá'i-troens verdenssenter etablert i de to byene Ákká og Haifa hvor gravmælene for troens grunnlegger, Báb og Bahá'u'lláh, er å finne. Det var Bahá'u'lláh selv som forordnet at verdenssenteret for hans tro skulle ligge i nærheten av disse hellige gravmælene.

BAHÁ'I-TROEN I NORGE

Det første Lokale Ándelige Råd ble opprettet i Oslo i 1948. I 1962 var antallet av Lokale Ándelige Råd i Norge blitt tilstrekkelig stort til at et Nasjonalt Ándelig Råd kunne opprettes. I 1971 ble bahá'i-samfunnet registrert som et selvstendig trossamfunn med adgang til å foreta sine egne viselser.

I Norge er det nå (1984) 15 Lokale Ándelige Råd. Det bor bahá'ier fra Svalbard i nord til Kristiansand i sør.

En del av de sentrale bahá'i-skriftene er blitt oversatt til norsk: *Glimt fra Bahá'u'lláhs skrifter*, *Ábdu'l-Bahás visdom*, *De skjulte ord* (Gyldendal), *Bahá'is bøtter*, foruten introduksjonsbøker som *Bahá'u'lláh og den nye tid* (John E. Esslemont) og *Sivilisasjonens fornyelse* (David Hoffman).

GUINNESS

REKORDBOK 1985

FANTASTISKE
UTROLIGE
NYE
REKORDER

UNIBOK

UNIVERSITETSBOKHANDL

Postboks 761
Tlf. (083) 81 012
9001 TROMSØ

Et av Baha'i-troens hellige steder. Fra Haifa i Israel.

HUSPRATEN

En gang i tiden hadde denne spalten navnet Prelaten Praten. Det var i hine hårde dager da studenter var studenter og høyrefolk holdt seg til B.I. Da var det ingen student med respekt for seg selv og sin stand som ikke eide rød anorakk og bieksko. Ånden var like revolusjonær som i -68 og allmøtet kunne samle over 100 på sine møter. Det var rødvin i krokene på Prelaten og studenter på lesesalen var et sjeldent syn.

Det var den gang da og det vil ikke si at det er slik nå. Nei, nå er det intet sjeldent syn at det står en BMW på parkeringsplassen i Brevika. Her på studenthuset merkes det også at tidene forandrer seg. Strømlinjeformede doringer og minst like strømlinjeformet klesdrakt. Poco Lo-

co, Bik Bok, La(det)Coste og gud vet hva som er på moten denne uka. Ingen snakker lenger om at samene er diskriminert og at en burde dra til Alta. Nei, nå er problemet om studielånet skal brukes til ny bil eller om en skal drikke det opp på Ibiza. Samfunnsvitenskap er absolutt ut og data er tidens store avgud, med en Tiki 100 som det store gudesymbolet. Man skal absolutt bli til noe.

Hvor er de, disse gamle frå fra en snart glemt tid? Jeg skal ikke svare, men på studenthuset er de sjeldnere og sjeldnere. Den nye generasjonen har nesten tatt over Huset også. Kanskje finner man dem en dag i Prelatens katterkomber bortgjemt på et glemt sted. Et sted som er like glemt som de snart er.

Hummer og Campari

OM MANNLIGE LÆRERSKOLEELEVERS INTELLIGENS (HVIS DE HAR NOEN)

HEI, HEI!

Jeg heter Knut.

Jeg leste artikkelen åmm kvinnelige kvinner som må bli ledere i skolen. Jeg synes det er domt atte ikke fler damer blir rektorer å sånnt, fordi atte da blir det bedre å gå på skoolen.

Jeg går på Lærerskoolen.

dEr er det bra, fårdi atte det er mange jenter der, sånn atte det ikke blir så mye diskriminasjon å sånt.

Menn artikklen synes jei var veldig bra, menn kanskje litt

sånn avvansert? Æh, jei mener, jei sjønte ikke det derre me inntligens å sånt; hvoffor blir menn kvottert på Lærerskoolen, å hva er det for no?

— Åsse det atte «den mannlige lærerstand stiller intligensmessig lavere enn deres kvinnelige kollegaer». -åffer deT'a?

Hva betyr det derre «abstignensmessig», eller hva det var?

Jei synes sånt er vanskelig, jei, menn kanskje sjønner jei det hvisomatte jei blir kvottert?

Vi snakk litt åmm det i avisa, vi gutta (ja, fordi atte her er vi bare gutter akkurat nå). Vi syntes det hadde vært fint viss de blei flere jenter i avvisa, fordi atte vi synes likksom atte de ofte sjønner ting såmm vi ikke sjønner (viss dere sjønner).

For det var veldig dumt å være forsjempel på Hovedallmøte, fordi atte der der var det så mange såmm snakka så rart.

Eggentlig skulle vi til noe såmm het HAM, menn det fant vi aldri, å det var veldig domt!

Menn atte, tilbake til artikkelen; tror Dere att mann kan bli såånn lærer uten å være sånn frotttert, eller hva det var?

For ellers synes jei det ville være veldig domt, asså.

For jei håper atte jei skal bli en korpulent lærer såmm ikke kaster blå hår i øya på ellevene, selv åmm jei ikke blir sånn rotert.

Menn Dere får ha det bza, så lende!

Flere kvinner må bli skoleledere

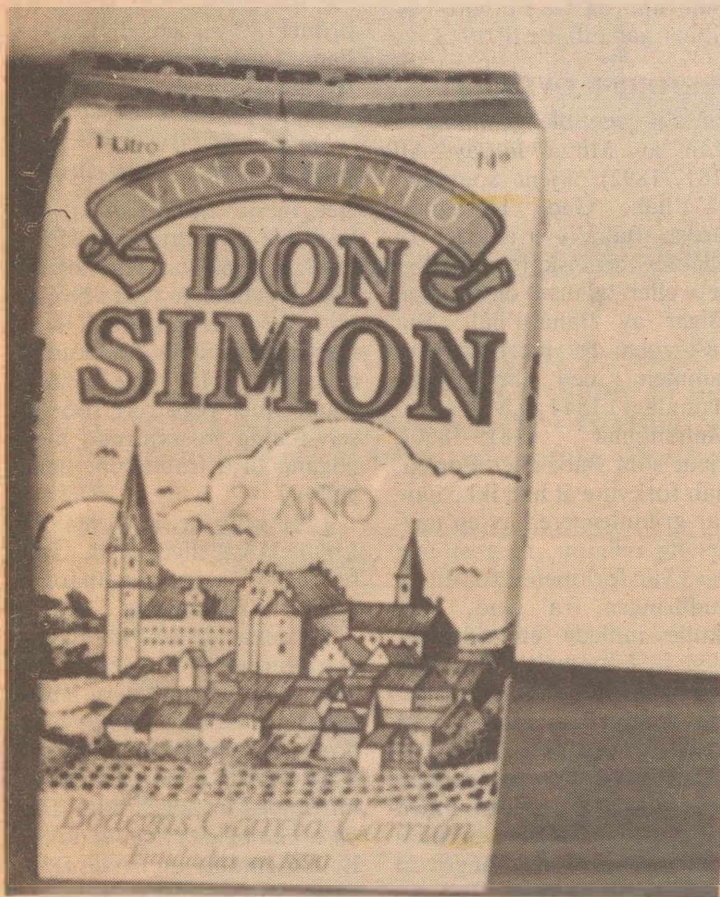

— Likestillingsveileder Grete Kjæboe (f.v.), konsulent Ingeborg Breines og en av fem kvinnelige skolesjefer i Norge, Liv Movik, Bjarkøy, setter rygge til mot flere «overkjørsler» av menn i ledende posisjoner i skolene.

— Det ser ut for å være like kjekt gjort av en gutt å hoppe langt på ski som å finne opp atombomben. Det finnes ikke grenser for hva guttene blir tillatt. Ser vi på guttenes og jentenes valg av utdanning, er 90 pst. av jentene «hengt opp» i sosial- og helsefag, i husholdningsfag og husflid og estetiske fag. Disse fagene gir lavest prestisje, dårligst lønn, fagene har dårligst videreutdanningstilbud, i det hele tatt, de holder sine brukere på et grunnkurs nivå.

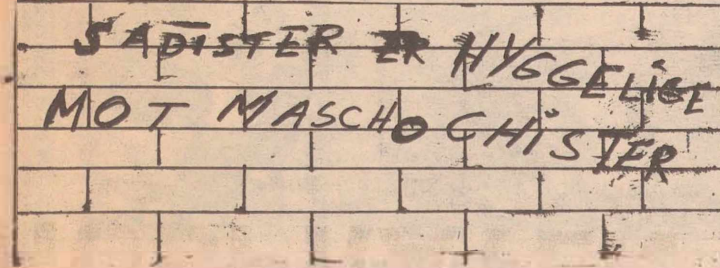
Ikke minst er skjevfordelingen av posisjoner tydelig i skoleverket der det blant annet finnes 438 mannlige og 11 kvinnelige rektorer. — Dette er tilfelle til tross for at menn kvoteres inn på lærerhøgskolene. Det tyder på at den mannlige lærerstand totalt sett stiller intligensmessig dårligere enn de kvinnelige kolleger. Likevel er det mennene som går til topps i skolehierarkiet.

Overstående uhemmede saksing stammer fra «Nordlys», 9/10-84. For de som lurar, vennligst se spalten «Hummer og Campari» (over).

NOKO FOR VINMONOPOLET? Import frå Malaga, Spania. Plassbesparande og rimeleg. På den andre sida, korleis får ein festa talgaljos i tuten?

STUDENTRADIO'N
 Mandag kl. 07.30–08.30: Mårrakvitter
 Tirsdag kl. 22.00–23.00: «Kråker i lufta»
 Onsdag kl. 07.30–08.30: Mårrakvitter m/SU-kvarter
 Torsdag kl. 22.30–23.00: Alternatime
 Fredag kl. 07.30–08.30: Mårrakvitter
 Lørdag kl. 23.00–02.00: «101 NATT»
 Søndag kl. 13.00–15.00: Musikkmaksimum

UKA '85-INFO

To gule stearinlys en flaske rødvin Skjulte ferdigheter?

Gratis adgang ved alle arrangementer under Uka'85

Dette er premien dersom du vinner årets plakatkonkurranse!!

TEMA: Noe du forbinder med UKA? (Her er det mye opp til deg selv) Annet?

FORMAT: Endelig utkast A2-format FRIST: 1. desember

KONTAKT: UKE-kontoret på IMR (der sitter Frode eller Asgeir)

Tlf.: 81 688 Linje 293 eller UKE-styret, møte hver tirsdag kl. 20.00 på Studenterhuset.

Hilsen UKA'85

Studentenes teatergruppe er i full gang med forberedelser til revyen i mars (den i forbindelse med UKA-'85).

Mars er altså måneden, og enda har vi god tid. Men, en god idé står og faller på gode tekster/tekst-idéer, og her er vi litt i knipe. Riktignok er en skrivergruppe allerede etablert, så hel mørkt er det ikke. Men vi skulle gjerne hatt med flere i denne! Sitter du hjemme på hybelen og skriver for katten og skriver bordsskuffen?

Eller har du et bilde av deg selv som en brukbar skribent, dine omgivelser er bare ikke blitt oppmerksom på deg???

Nå har du alle muligheter til å slå til. Sammen med medstudenter kan verdensberømmelsen være like om hjørnet. Nettopp ditt bidrag kan forandre på alt!

Har du lyst har du fremdeles lov (det blir ikke forbudt i morgen!)

Revyfolket samles hver onsdag kl. 20.00 i den gamle Rådstua (ved avisa Nordlys, bak Kong Haakon-statuen — når du ser ham forfra).

Disse kan du kontakte direkte. Eller du kan treffe folk fra UKE-styret hver tirsdag på Studenthuset fra kl. 20.00. Eller UKE-kontoret på IMR, tlf. 81 688, linje 293.

La ditt indre gangsyn bestemme for en gangs skyld. Hindre ikke skjulte talenter i å slippe ut.

I godt selskap kan det utroligste lokkes fram. UKE-styret

DEADLINE NESTE NR: 1. nov.